

Västtyskland blir självständigt

Det nu undertecknade fördraget mellan västmakterna och den tyska förbundsrepubliken hör till milstolparna i utrikespolitiken efter det andra världskriget. Tyskland får praktiskt taget full självständighet; den rätt till intervention i den tyska politiken som förut tillkommit ockupanterna faller bort. Därmed är ockupationen i juridisk mening hävd; västmakternas trupper stannar i landet, men de blir säkerhetsstyrkor med uppgift att försvara den frivolva republiken. Tyskland förbinder sig att delta i det europeiska försvaret; en särskild överenskommelse på denna punkt skall i dag undertecknas i Paris. Västmakterna förbinder sig att skydda det nya Tyskland både mot angrepp utifrån och mot försök att omstörta den demokratiska ordningen; Tyskland lovar att föra en politik i överensstämmelse med FN:s och Europarådets grundsatser. En rad punkter i fördraget är oklara, inte minst den sistnämnda, flera omstridda frågor har kringgåts eller lämnats utanför, men vad som skett är likaväl i det hela tydligt: Västtyskland intar som fri stat en nyckelställning i försvaret mot den ryska aggressionen.

Utvecklingen till det nu fixerade målet har gått steg för steg. Sedan åratals har det i själva verket stått klart att Tyskland snarare varit Västerens allierade än ett ockuperat område. Det avgörande skälet för att omvandlingen varit så klar och så snabb är uppenbarligen faran från öster, som i detta som i så många andra fall kunnat försona och sammansvetsa de notade. De stora demokratier som för tio år sedan samverkade med Ryssland för att besegra den tidens angripare, Tyskland, Italien och Japan, har nu slutit sig samman med de besegrade för att hejda den av segrarna som på en gång företräder tyranniet och expansionsviljan. Men en förutsättning för det läge som i dessa dagar vunnit en formell bekräftelse är också den tyska förbundsrepublikens stabilitet och blomstring. Regeringen Adenauer, snart tre år gammal, har varit mera solid än någon av Weimarrepublikens parlamentariska styrelser, regeringschefen själv har visat lika mycket fasthet i målsättningen som skicklighet i taktiken, de demokratiska partierna har bevarat sin kompakta överlägsenhet gentemot extremister av kommunistisk och nynazistisk bekännelse.

Vad som vunnits är en framgång för alla världens fria folk. Men svårigheterna har varit stora, och nya svårigheter hoppar sig på vägen. Den franska oron för ett fritt och starkt Tyskland, väl förståelig efter vad som hände för tjuo år sedan, gör ratificeringsfrågan vanskelig, även om det ter sig i högsta grad osannolikt att man i huvudsakliga ting skulle kunna rygga vad som utlovats. Framför allt är det emellertid den tyska oppositionens hållning samt förhållandet till Östtyskland och Ryssland som väcker oro.

Regeringen Adenauer har gått

ut från att självständigheten och den klara anslutningen väster ut borde komma först, vara den grundval på vilken förhandlingar om ett enat Tyskland skall föras. Oppositionen, främst socialdemokraterna, har velat föra ett slags tvåfrontspolitik, där den ryska oviljan mot en västtysk upprustning skulle utnyttjas för att förmå Ryssland till eftergift och eventuellt leda till tysk enighet. Det är inte lätt att förstå denna politik och än mindre de vettlöst överdrivna anklagelser mot Adenauer och Västermarnas den ackompanjerats i Schumachers tal. Delvis har säkerligen rena aktmotiv varit bestämmande, delvis har man genom oppositionsställningen kunnat hänge sig åt ett utopiskt tänkande. Ty att Ryssland skulle tillåta verkligt fria val i Östtyskland och sedan låta dessa val följas av ett tyskt enande, det är en fantastisk tanke. Fan-

tastisk helt enkelt därför att fria val betyder kommunismens krossande, och ett enat Tyskland betyder ett än starkare och till Västermarn anknutet Tyskland.

Ryssarna har under förhandlingarna i Bonn gång efter annan avgivit noter som avser att verka lockande på tyskarna och att göra det stora fördraget om intet. Man har rent av talat om Tysklands rätt till en egen, av överenskommelser obunden försvarsmakt — det är ett sådant försvar som de ryssdirigerade styrkorna i östzonen säges innebära. För Ryssland har det här, liksom vid förespeglningarna om fria val och tysk återförening, gällt att hindra eller så långt möjligt uppskjuta det väldiga stärkande av den fria världens försvar som med det nya fördragets ikraftträdande blir säkerställt.

Blir väl detta fördrag en realitet, kan det antas att Ryssland — på grund av Västermarns ökade styrka — snarare blir mera förhandlingsvilligt än tidigare. Och den tyska oppositionen lär försvinna eller försvagas då ett definitivt resultat säkrats — att socialdemokraterna skulle vinna majoritet är ytterst osannolikt och att de skulle begagna en sådan majoritet för att kullkasta fördraget är otroligt.

27/5

Snabb offentlighet

för utredningen om den s. k. Haljbyaffären är nu ofrånkomlig. En norsk tidning stoppas av den svenske importören på grund av att den innehåller en redogörelse i frågan, danska tidningar som återger denna framställning blir däremot av förbiseende från importörens sida insläppta. Detta orimliga förhållande kan inte fortsätta. Skall en utredning som gäller Sverige bli känd för svensk allmänhet genom utländska tidningar, eller skall vi hindra import av sådana tidningar — om något, så kan dylika företeelser, som påminner om diktatur, skada oss i utlandet och förgifta opinionen i vårt eget land. Man måste begära att utredningen kommer inom de närmaste dagarna och att regeringen tar bort hemligstämpeln. Det vettlösa i försök till mörkläggnings har sedan månader betonats — nu måste var och en märka att öppenhetens förespråkare haft rätt.